

GŁOS KUPIECTWA

ORGAN STOWARZYSZENIA KUPCÓW MIASTA ŁODZI

THE COMMERCIAL VOICE — DIE KAUFMANNSTIMME
LA VOIX DE COMMERCE

Łódź, dnia 1 września 1934 r.

Nr. 9

Rok IX

Uwadze PP. Odbiorców prądu na ograniczniki.

DYREKCJA

Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, S. A.

(ELEKTROWNIA ŁÓDZKA)

zwraca uwagę PP. Odbiorców prądu, posiadających ograniczniki, na to że ostateczny termin wpłacenia należności za bieżący kwartał, t. j. podług rachunków koloru **różowego**, upływa w dniu 14-tym b. m.

Późniejsze zgłoszenia nie będą mogły być przez kasę uwzględnione, gdyż po wyżej wskazanym terminie wydaje się monterom polecenie udania się do zalegających z zapłatą PP. Odbiorców prądu w celu wyłączenia instalacji, względnie zainkasowania należności wraz z kosztami.

W związku ze stwierdzeniem faktów kradzieży liczników u naszych abonentów, ponownie prosimy PP. Odbiorców energii elektrycznej, a w szczególności osoby, mające dozór nad mieszkaniami i domami, o **bezwzględne niedopuszczanie do liczników, ograniczników i innych przyrządów, zainstalowanych przez Elektrownię, osób niezaopatrzonych w legitymację służbową koloru amarantowego z fotografią okaziciela i podpisem Dyrekcji Elektrowni.**

W wypadku stwierdzenia, że do PP. Odbiorców zgłaszają się osoby do tego nieupoważnione, uprasza się o natychmiastowe zawiadomienie biura Elektrowni przez telefon Nr. 134-31.

Jednocześnie zwracamy uwagę PP. Odbiorców energii elektrycznej, że, zgodnie z § 2 Warunków dostawy prądu z Elektrowni Łódzkiej, odbiorca energii elektrycznej odpowiada za przyrządy, ustawione dla jego instalacji.

Łódzkie Towarzystwo Elektryczne, Spółka Akcyjna

„GŁOS KUPIECTWA” wychodzi 1-go każdego miesiąca

Księgi handlowe i bilans

na podstawie

obowiązujących przepisów
prawnych i podatkowych

wraz z orzecznictwem Sądu Najwyższego i Trybunału Administracyjnego oraz okólnikami Ministerstwa Skarbu

Opracował

Dr. JULJUSZ BASSECHES

adwokat i biegły sądowy z zakresu księgowości

Przejrzał i przedmową zaopatrzył

Dr. MAURZYCY ALLERHAND

Profesor Uniwersytetu J. K. we Lwowie
i adwokat, Członek Komisji Kodyfikacyjnej

L W Ó W 1934

Skład Główny: Księgarnia „Ewer“

Lwów, ul. Brajerowska 3.

Cena zł. 4.90

Co każdy kupiec winien wiedzieć o nowym Kodeksie Handlowym

Wobec głębokich zmian natury prawnej, jakie wprowadza do stosunków handlowych nowy kodeks handlowy — Zarząd Centrali Związku Kupców, pragnąc zapoznać szerokie sfery kupiectwa z najważniejszymi postanowieniami — ogłasza konkurs na pracę p. t. „Co każdy kupiec winien wiedzieć o nowym Kodeksie Handlowym“.

Praca winna wyjaśniać w sposób popularny całokształt zmian, jakie wprowadza nowy kodeks handlowy oraz przedstawiać w zarysie nowe normy, regulujące życie handlowe.

Za prace wyróżnione ustalone są następujące nagrody: Pierwsza nagroda zł. 400.— druga nagroda — zł. 200.—

Termin nadsyłania prac upływa z dniem 1 listopada 1934 r.

Rozmiar pracy winien obejmować 4 arkusze druku.

Centrala Związku Kupców zastrzega sobie prawo ogłoszenia drukiem, względnie wydania nie tylko nagrodzonych, lecz również którejkolwiek z nadesłanych prac na warunkach, umówionych z autorem.

Prace winny być zaopatrzone w godło. Nazwisko i adres autora winny być nadesłane w kopercie zalakowanej, zaopatrzonej w to samo godło. Skład jury będzie ogłoszony niebawem.

Wyniki konkursu będą podane we właściwym czasie.

Prace należy nadsyłać pod adresem: „Związek Kupców, Centrala, Warszawa, Senatorska 22, sub. „Co każdy kupiec winien wiedzieć o nowym Kodeksie Handlowym“

Tysiące Matek i dziatwy, ofiar powodzi, wołają

o mleko, bo głód im zagraża

Polska Liga Nabiałowa w Warszawie podejmując zbiórkę na **Fundusz Mleka**, oświadcza, że całą sumę, jaka będzie zebrana do 1 września, odda do dyspozycji Ogólno-Polskiego Komitetu Pomocy Ofiarom Powodzi na dostarczenie mleka dla dzieci.

Pieniądze należy przekazywać do Państwowego Banku Rolnego w Warszawie na „Fundusz Mleka“.

Stowarzyszenie Kupców m. Łodzi

przeprowadza rejestrację właścicieli polis Tow. Ubezpieczeń l'Urbaine. Opłaty wynoszą: wpisowe zł. 5.— oraz tytułem kosztów rejestracji zł. 2.— od każdego tysiąca rubli nominalnej wartości polisy.

Opłaty te pobierane są przy rejestracji na rzecz „Stowarzyszenia Posiadaczy Polis Tow. Ubezpiec. l'Urbaine w Paryżu“ w Warszawie.

Wszelkich informacji udziela kancelarja Stowarzyszenia, ul. Piotrkowska 73.

Z TREŚCI NUMERU:

Przemysł i kupiectwo — powodzianom
str. 1

Łódź płaci za wszystkich! — str. 1

Czeki antydatowane — str. 2

Premjowanie odbiorców — str. 3

Dochód społeczny w Polsce — str. 4

Kasa Pożyczkowa

przy

Stowarzyszeniu

Kupców m. Łodzi

udziela pożyczek

niskooprocentowanych

zwrotnych w spłatach ratalnych

Szczegółowe informacje w kancelarji Stowarzyszenia Kupców
Piotrkowska 73

GŁOS KUPIECTWA

ORGAN STOWARZYSZENIA KUPCÓW MIASTA ŁODZI

THE COMMERCIAL VOICE • DIE KAUFMANNSSTIMME • LA VOIX DE COMMERCE

Nr. 9 (Rok IX)

Łódź, dnia 1 września 1934 r.

Wychodzi 1 k. m.

Przemysł i kupiectwo — powodzianom

Spustoszenie, jakie wywołała powódź, odbiło się głębokiem echem wśród całego społeczeństwa polskiego. Zewsząd pośpieszono z ofiarami. Firmy przemysłowe i handlowe nie pozostały w tym względzie w tyle, spiesząc z ofiarami. Pracownicy umysłowi, jak zwykle, tak i w tym wypadku, zdali egzamin z uświadomienia społecznego, deklarując na rzecz pomocy powodzianom pewne części swoich poborów. Jednakowoż ogrom spustoszenia wywołanego powodzią, dziesiątki tysięcy mórg ziemi zamulonych, zniesione domy mieszkalne i gospodarskie — potopione inwentarze — pozbawił mieszkańców dotkniętych klęską okolic, środków do życia, przynajmniej do czasu nowych zbiorów, skazując ich na korzystanie z ofiarności reszty społeczeństwa. Z tych względów akcja pomocy nie może się ograniczyć do jednorazowych doraźnych ofiar i musi być zakrojona na dłuższą metę. Nikomu nie wolno się wymawiać na rzecz pomocy powodzianom, że takie ofiary już poniósł. Ten obowiązek obywatelski nie ogranicza się jednak do ofiarności osobistej. Akcja po-

winna objąć całe społeczeństwo — należy nie tylko dawać przykład innym, ale również nakłaniać ich do składania ofiar. Pod tym względem dużą rolę mogą odegrać przedsiębiorstwa posiadające okna wystawowe przez umieszczanie na szybach nalepek na rzecz powodzian. Nalepki takie nie tylko będą dowodem zrozumienia obowiązku obywatelskiego przez firmy, które je nabędą, ale również przypominać będą klientom w chwili czynienia zakupów — że tysiące ofiar powodzi pozostaje bez środków do życia, oczekując pomocy społeczeństwa. Witamy z prawdziwym zadowoleniem akcję na rzecz pomocy ofiarom powodzi prowadzoną za pomocą nalepek okiennych, i nie wątpimy, że nie znajdzie się ani jednej firmy, na której oknach wystawowych brakłoby takich nalepek.

Nalepki okienne na rzecz pomocy ofiarom powodzi — w cenie po zł. 2.—, 5.— i 25.— są do nabycia w kancelarii Stowarzyszenia Kupców m. Łodzi, ul. Piotrkowska 73.

Łódź płaci za wszystkich!

Poza momentami zewnętrznymi, które wpływać będą ze wszechmiar ujemnie na kształtowanie się konjunktury w nadchodzącym sezonie jesienno-zimowym podkreślić należy jeszcze specjalne czynniki wpływające na pogłębianie się depresji.

Podkreślimy tu w pierwszym rzędzie niewłaściwe ustosunkowanie się władz skarbowych do pewnych zjawisk wywołujących poważne refleksy na sytuację włókiennictwa.

Przed paru tygodniami, jak doniosła prasa stołeczna i prowincjonalna, władze skarbowe wywoziły cały towar ze składu kupca warszawskiego Reichenbacha. Towar ten sprzedano za zaległości podatkowe, przyczem same tylko kary za zaległości wyniosły 400.000 zł. Funkcjonariusze urzędu przez kilka dni obliczali zawartość składów. Podkreślić należy z naciskiem, że wywołało to w Łodzi poprostu panikę. Trzeba sobie bowiem zdać sprawę z tego, że zabra-

ne kupcowi warszawskiemu towary nie były bynajmniej jego własnością, lecz stanowiły własność przemysłowców i hurtowników łódzkich. W ten sposób za podatki Reichenbacha zapłaci nie on, lecz jego łódzcy dostawcy ponieważ towary zabrane przez władze skarbowe były ich własnością. Tego rodzaju sytuacja wypływająca z pierwszeństwa władz skarbowych, załamuje zupełnie zaufanie do obrotu towarowego ponieważ przemysłowiec nie będzie chciał udzielać kredytu, a o tem czy ktoś na ten kredyt zasługuje

decydować będzie nie wywiad kredytowy, ale urzędy podatkowe.

Pod wpływem tych wszystkich przejawów pieniądze chowają się jak myszy. Wytwarza się nastrój psychicznego zaniepokojenia, który przyniósł już olbrzymie straty w okresie minionego sezonu wiosenno-letniego, gdy władze skarbowe chciały zlikwidować anonimowców przy pomocy represalji. Oczywiście to się niepowiodło, ale spowodowało jedynie abstynencje knpujących i doprowadziło do nadmiernego nagromadzenia się zapasów towarów i przedży.

Czeki antydatowane

W okresie rozpoczynającego się sezonu wiosenno-letniego władze skarbowe rozpoczęły walkę z przemysłem anonimowym przy pomocy represji, które doprowadziły do częściowego wycofania się elementów anonimowych z rynku, ale jednocześnie spowodowały

szalone osłabienie finansowe legalnych przedsiębiorstw.

Jest to jeden z paradoksów rynku włókienniczego, iż przedsiębiorcy anonimowi stanowili dla legalnego przemysłu stały i systematyczny dopływ gotówki. Oczywiście, elementy anonimowe nie zostały całkowicie wyeliminowane z rynku, bo przy pomocy całego szeregu sprytnych posunięć przeniosły swą działalność na inną płaszczyznę i przekształciły ją w inne formy, narazie jeszcze dla władz skarbowych nieuchwytnie.

Skutek represji ze strony władz skarbowych był ten, że na progu sezonu wiosenno-letniego na rynku zrodziły się **nastroje psychicznej niepewności**, które pośrednio wpłynęły na osłabienie tempa transakcyj. Zapasy półfabrykatów w przedsiębiorstwach bawełnianych i czesankowych były w okresie całego sezonu bardzo znaczne. Wynikiem tego były **szalone redukcje zatrudnienia** w przedsiębiorstwach bawełnianych do dawno nienotowanego niskiego poziomu 24 godzin tygodniowo.

W tym również okresie czasu, t. j. na początku sezonu, którego zwiększone obroty są jednocześnie zapowiedzią ogólnie korzystnego przebiegu kampanji,

władze skarbowe podjęły walkę z czekami antydatowanymi.

Czeki antydatowane stanowią niezmiernie ciekawy przejaw żywotności rynku łódzkiego i mozolnych poszukiwań wyjścia oraz sposobów łagodzenia ciężkiej sytuacji. Dla przykładu przypomnieć należy rozpowszechnione przed kilkunastu laty kwity przedsiębiorstw ekspedycyjnych, znane pod nazwą „kasa

placi“, na towary wysyłane za zaliczeniem. Te kwity w okresie inflacji, w okresie topniejącej wartości pieniądza stały się powszechnie przyjmowanym pieniądzem obiegowym,

pieniądem prędkiego obrotu.

Kwity te zaginęły wraz z likwidacją okresu inflacyjnego. Czeki antydatowane natomiast stały się niejako

namiastką i pieniądzem zastępczym w latach kryzysu, w okresie kurczącego się obiegu pieniężnego i redukcji obiegu wekslowego wskutek braku zaufania.

Antydatowany czek, który jest **wekslem z odpowiedzialnością karną, stał się niejako czynnikiem zwiększającym obieg pieniądza.**

Zrozumiały nawet doniosłość tego elementu dla życia gospodarczego sądy, wymierzając za niehonorowanie czeków karę 3 tygodni aresztu z zawieszeniem na 6 tygodni. Trudno ustalić wysokość sumy obiegu czeków antydatowanych na rynku łódzkim. W pewnych jednak okresach stanowiły one

jedną trzecią wszystkich obrotów włókiennictwa łódzkiego.

Władze skarbowe, które w okresie represji przeciwko anonimowcom stanęły na stanowisku, że czekami antydatowanymi posługują się elementy anonimowe — podjęły **walkę z tym pieniądzem zastępczym.**

Rozporządzenie wymagające ostemplowania czeków i przewidujące w razie ostemplowania całkowite zwolnienie od kar za przekroczenie ustawy o opłatach stemplowych, pozbawiło, oczywiście, czeków dotychczasowego ich charakteru. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że

likwidacja czeków antydatowanych przyczyniła się również wydatnie do dalekoidącej redukcji obrotów w okresie tegorocznego sezonu wiosenno-letniego.

Przewidywanie władz skarbowych, że zwiększony wpływ z opłat, związanych ze stemplowaniem czeków, wyrówna niedobór powstały ze spadku wpływów z podatku obrotowego wobec skurczenia się obrotów — okazały się oczywiście fikcją. **Stracił na tem skarb Państwa w postaci zmniejszonych wpływów podatkowych, a jednocześnie włókiennictwo straciło na silnie zredukowanych obrotach w przemyśle i handlu.** Silny spadek obrotów zaważył skolei na sytuacji finansowej włókiennictwa i może nie będzie zbyt wiele przesady w twierdzeniu, że niekorzystny przebieg tegorocznej kampanji wiosenno-

---

„Głos Kupiectwa”

broni interesów kupiectwa

Każdy czytelnik „Głosu Kupiectwa”

popierając swe pismo

broni swych własnych interesów

---

letniej był jednym z czynników, które ostatecznie zdecydowały o losie sp. akc. Ludwik Geyer, która zmuszona była zwrócić się do sądu o ogłoszenie jej upadłości.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że władze skar-

bowe kierowały się momentami czysto fiskalnemi, ale we włókiennictwie te momenty odczuwane są ze szczególną dotkliwością i wywołują

konsekwencje dla życia gospodarczego ze wszechmiar ujemne.

Premjowanie odbiorców

Tworzenie na rynku popytu, zdobywanie klientów, niesłabnąca konkurencja poszczególnych firm oraz dopasowywanie się do nabywczej siły konsumenta — wszystko to powoduje powstawanie nowych form sprzedaży, opartych na coraz większej sile atrakcyjnej, mającej przyciągać klienta.

Do stale rozwijających się form sprzedaży należą transakcje z bezpłatnymi dodatkami do towarów. System ten posiada kilka odmian.

Najbardziej niewinną formą premjowania odbiorcy jest sprzedaż towarów z dodatkami, posiadającymi charakter reklamy, jak np. kalendarzyki, lusterka, obrazki, baloniki i t. p. Wyraźniejszą formą premjowania odbiorcy jest dodawanie określonej ilości tego samego towaru w postaci bonów płatnych gotówką albo towarem. Te rodzaje premjowania polegają oczywiście na wkalkulowaniu ceny tych dodatków względnie premij do ceny sprzedawanych artykułów, nieznaczna jednak wartość tych dodatków nie wpływa zasadniczo na kalkulację cen sprzedawanych artykułów, a natomiast rodzaj tej sprzedaży, stanowiąc pewną atrakcję, może ściągać większą liczbę klientów, co do pewnego stopnia usprawiedliwia te transakcje. Nadmienić należy, że omówione premjowanie ma przeważnie miejsce w odniesieniu do towarów gatunkowo gorszych. Dlatego też dla świadomego konsumenta, orjentującego się w gatunkach i wartości użytkowej towaru, bezpłatne dodatki nie stanowią atrakcji do kupowania, a natomiast są przedmiotem zakupu nieświadomego konsumenta, który w większości wypadków zmuszony jest ponieść ujemne konsekwencje, wynikające z zakupu towaru gorszego, ale premjowanego. Powyższa okoliczność przemawia przeciwko omawianym formom premjowania sprzedaży.

Najbardziej gospodarczo nieuzasadnioną formą premji jest sprzedaż towarów z bezpłatnymi dodatkami, stanowiącymi samodzielną, dużą wartość obiegową w normalnym obrocie. Przedsiębiorcy dla przyciągnięcia klientów dodają do towaru sprzedawanego artykuł, niemający nic wspólnego z towarem, będącym przedmiotem sprzedaży. Dodatkowy artykuł, pochodzący często z innej gałęzi produkcji niż główny towar sprzedawany, posiadając dużą wartość obiegową, jest wkalkulowany w zasadniczą cenę sprzedażną, co podraża towar główny, bądź psuje jego gatunek. System ten daje w rezultacie pogorszenie towaru sprzedawanego, a wskutek swojej atrakcyjności podważa egzystencję firm, zajmujących się sprzedażą tychże artykułów na zasadach normalnej kalkulacji handlowej, a nie pozornej premjowania odbiorców. Jednocześnie — posługiwanie się dodatkami szkodzi w znacznym stopniu tym warsztatom pracy, które zajmują się sprzedażą tych dodatków jako artykułów o samodzielnej wartości obiegowej.

Ustawodawstwo zagraniczne zwalcza omówione objawy premjowania odbiorców. Austriacka ustawa

związkowa z dn. 20/VI 1929 r. w przedmiocie zakazu ogłaszania o dodatkach (premjach) do towarów lub świadczeń zabrania ogłaszać lub ofiarowywać przy odbiorze towaru lub świadczenia bezpłatne dodatki (premie). Przez bezpłatne dodatki ustawa austriacka rozumie również ten dodatek, który został wręczony za drobną, jedynie dla pozoru, zapłatą. Z zakazu tego są jednak wyłączone dodatki, stanowiące: a) oznaczoną sumę pieniędzy, których nie dodaje się do towaru, b) oznaczoną ilość tego samego towaru, e) przynależności do towaru lub świadczenia uboczne, c) udzielenie informacji lub porad, d) próbki towaru, zgodne ze zwyczajami handlowymi.

W Niemczech przepisy „o premjowaniu odbiorców” („Dz. Ustaw” Nr. 15 z dn. 10/III 1932 r. — rozporządzenie Prezydenta Państwa o ochronie gospodarstwa) zakazują w obrocie handlowym ofiarowywać, ogłaszać albo dodawać do towaru lub świadczenia premje (dodatki w postaci towarów albo świadczenia). Przez premjowanie rozumie się i te wypadki, w których sprzedający odstępuje dodatek za sumę niezmiernie niską w stosunku do wartości tego towaru i pobieraną jedynie dla pozoru, że dodatek został sprzedany.

Również są ścigane objawy zamaskowania premji przez ofiarowywanie, ogłaszanie lub oddawanie towaru albo świadczenia za łączną cenę — wraz z innym towarem lub świadczeniem.

Wspomniane przepisy nie mają jednak zastosowania, jeżeli: a) dodaje się przedmioty reklamowe o nieznacznej wartości, b) premja polega na wypłacie pewnej, oznaczonej sumy pieniężnej, c) premja polega na dodawaniu do nabywanego towaru pewnej, oznaczonej ilości podobnego towaru, d) premje stanowią przynależności do towaru lub świadczenia uboczne, zgodne ze zwyczajami handlowymi, e) ofiarujący premje oświadczy gotowość wypłacenia gotówką sumy pieniężnej zamiast dodatku, f) premja polega na udzielaniu informacji lub porad, g) na rzecz abonenta dziennika lub czasopisma zostanie zawarta umowa ubezpieczenia w ustawowo nadzorowanym towarzystwie ubezpieczeń. Wymienione, dozwolone premje nie mogą być oznaczone jako bezpłatne, jak również nie mogą wywoływać wrażenia, że są bezpłatne. Poza to zakazane jest uzależnianie premji od losowania lub innego przypadku.

Winni przekroczenia omówionych przepisów mogą być pociągnięci do odpowiedzialności karnej przez każdego wytwórcę, kupca oraz związku, mające na celu ochronę interesów zawodowych.

Przepisy jugosłowiańskie (ustawa z dn. 4/IV 1930 r. o nieuczciwej konkurencji — rozdział III) zakazują w handlu bądź przy produkcji towarów obiecywania lub wręczania premji w pieniądzu, towarze lub innej formie. Powyższemu zakazowi nie podlegają następujące premje: bonifikacje, udzielane w wypadku wywiązania się z zapłaty w terminie

określonym, skonto kasowe, opust w wypadku natchmiastowej zapłaty w gotówce, zwyczajowy rabat, zwyczajowo przyjęte prezenty dla stałych odbiorców z okazji Nowego Roku oraz przedmioty zwyczajowo przyjętej reklamy.

Podane przykłady zwalczania zagranicą w drodze ustawodawstwa ujemnych skutków premjowania odbiorców wskazują na istniejący dosyć wyraźny sprzeciw co do stosowania systemu premjowania. Przepisy te jednak nie są zbyt rygorystyczne i pozwalają na dosyć liberalne pasługiwanie się bez-

płatnymi dodatkami w szeregu zwyczajowo przyjętych wypadków.

Należy sądzić, że podejście do omawianego zagadnienia w Polsce podobnie jak zagranicą przyczyniłoby się do uporządkowania w pewnym stopniu krajowego rynku zbytu i zapewniłoby normalne warunki konkurencyjne firmom, nieposługującym się bezpłatnymi dodatkami jako środkiem ściągnięcia możliwie dużej liczby konsumentów.

M. Szyszkowski.

Dochód społeczny w Polsce

Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cén ukończył prowadzone od dłuższego czasu badania nad wielkością i podziałem dochodu społecznego w Polsce i opublikował ich wyniki w trzyltomowym wydawnictwie p. t. „Badania nad dochodem społecznym w Polsce”.

Badania objęły okres dość odległy — rok 1929; uzyskanie świeżych danych leży w programie dalszych prac Instytutu. Jeśli jednak idzie o strukturę dochodu społecznego i system jego podziału, dane nie utraciły aktualności i dają syntetyczny obraz struktury gospodarczej kraju.

Wnioski z badań w tym zakresie przedstawiają się w najogólniejszym zarysie w sposób następujący: można rozróżnić **dochody przechodzące przez rynek, oraz dochód naturalny, otrzymywany i konsumowany we własnym gospodarstwie**. W krajach uprzemysłowionych udział dochodu naturalnego będzie oczywiście mniejszy niż w krajach rolniczych. W Polsce, ze względu na duży udział w spożyciu rolników artykułów własnej produkcji, na ogólną sumę dochodu społecznego, rynkowego i naturalnego w 1920 r. — 26 miliardów złotych, na dochód naturalny przypada aż 8 miliardów.

Mimo rolniczego charakteru kraju udział wsi w dochodzie przechodzącym przez rynek był bardzo niewielki. Dochód wsi, wydany na artykuły konsumcyjne, wynosił 2,8 miliardów przy ogólnych wydatkach konsumcyjnych 15,3 miliardy, a po odjęciu wydatków na żywność — 11 miliardów, stanowił więc około 25 procent dochodów, wydawanych na zakup dóbr konsumcyjnych, nie licząc żywności. Interesujące są dane, charakteryzujące rozpiętość stopy życiowej poszczególnych grup ludności. Przeciętne miesięczne wydatki konsumcyjne 4-osobowej ro-

dziny, utrzymującej się z t. zw. „zysków” oraz wolnych zawodów, wynosiły 1.300 zł., rodziny pracownika umysłowego — 640 zł., rodziny drobnomieszczańskiej — 345 zł., robotniczej — 265 zł. i włościjańskiej 175 zł. —

Polska jest krajem głównie rolniczym, zaś ludność przemysłowo-miejska posiada w dużym stopniu charakter drobno-mieszczański, przyczem **stopa życiowa drobnego mieszczaństwa stoi na poziomie niewiele wyższym, niż stopa życiowa robotników przemysłowych**. Z ogólnej sumy dochodów, jeżeli odejmiemy dochody rolników około 15 miliardów, 3,5 miliardów przypada na drobnomieszczaństwo. —

W dochodach z pracy najmniejszej uderza **wielki udział sum wypłacanych przez państwo, oraz inne ciała publiczne**: 1/3 dochodów pracowników najemnych (jeżeli pominiemy robotników rolnych), a połowa ogólnej sumy zarobków pracowników umysłowych jest wypłacona przez państwo i inne ciała publiczne. Dochód bywa wydatkowany albo na zakup dóbr i usług konsumcyjnych, albo na inwestycje. Badanie dochodu społecznego umożliwia obliczenie istniejącej proporcji między dochodem wydawanym konsumcyjnie, a akumulacją kapitału, czyli tą częścią dochodu, która jest przeznaczona na inwestycje. Badania Instytutu wykazały, iż z ogólnej sumy kapitału zakumulowanego, jedynie niewielka część (około 300 milionów) przypada na akumulację prywatną ludności, otrzymującej dochody z „zysków”, natomiast nieporównanie większą rolę gra akumulacja państwa i ciał publicznych, wynosząc 1,4 miliardów zł. Akumulacja kapitału zagranicznego wyniosła również więcej, niż akumulacja ludności, żyjącej z „zysku” — mianowicie 400 milj. złotych. —

Wieczysty Fundusz Mleka

Istnieją niedole, które może zrozumieć i odczuć w pełni tylko wielkie zbiorowe serce społeczeństwa. To serce nie zawodzi nigdy, ilekroć się doń ufnie w dobrej sprawie zwracano.

Do Was wszystkich, którzy umiłowaliście dziecko i młodzież, do Was wszystkich, którzy rozumiecie i oceniacie wartość i wydajność pracy ciężko pracującego robotnika, i do Was wszystkich, którym leży na sercu niedola bezrobotnego i niedola inteligencji obciążonej liczną rodziną — zwracamy

się z gorącym apelem.

Oto dziesiątki tysięcy dzieci odchodzą do szkoły bez śniadania; dziesiątki tysięcy młodzieży spędzają dzień o suchym chlebie; dziesiątki tysięcy robotników niedojadają i tracą siły do pracy; dziesiątki tysięcy bezrobotnych giną z głodu, a wiele, bardzo wiele rodzin z inteligencji pracującej nie może podołać, ażeby dać swym najbliższym dostateczną możność odżywiania się. Polska jest krajem robotniczym, ma około 6 000 000 krów, które dają około 8 miliardów

litrów mleka rocznie. Mleka więc jest dosyć. Mleko to jedyny pokarm, który może zastąpić wszystkie inne potrawy; w mleku są wszystkie łatwo-strawne składniki potrzebne dla organizmu.

Chcemy, by to mleko, ale czyste, zdrowe i w dobrej formie podane było dostępne dla wszystkich, nawet dla tych, którym brak grosza na zakup mleka.

Polska Liga Nabiałowa rozpoczyna więc akcję, by stworzyć

„Wieczysty Fundusz Mleka”.

Z Funduszu tego zakupywać się będzie marki mleczne dla rozdziału między głodnych i spragnionych. Za marki te otrzymają oni mleko w punktach ustalonych, które będą pod kontrolą P.L.N. tak, żeby była gwarancja czystości i dobroci mleka.

Akcję rozdawnictwa rozpoczniemy w czasie Dni Propagandowych, które odbędą się w Stolicy od 29 września do 15 października, a w innych miastach kolejno w ciągu roku. Musimy jednak już dzisiaj zacząć zbierkę Funduszu.

Prosimy ludzi dobrej woli, by przy każdej sposobności zabawy, zakładów, narodzin, powinszowań i t. p. pamiętali o Funduszu Mleka.

Rachunek Funduszu Mleka znajduje się w Państwowym Banku Rolnym w Warszawie.

Wszelkie kwoty należy przekazywać wprost do

Państwowego Banku Rolnego do Warszawy na konto Funduszu, lub też przez Filje Państwowego Banku Rolnego na prowincji.

O zużyciu Funduszu będzie podawane co miesiąc sprawozdanie do wiadomości publicznej, by ofiarodawcy mieli dowód, że grosz ich poszedł na cel przeznaczony i tak wzniosły.

Cel ten ma równocześnie wysokie znaczenie społeczne i ekonomiczne, bo przez niego zmierza się nie tylko do wzmocnienia zdrowia i siły sfer biednych, lecz również wzrośnie konsumpcja mleka, co wpłynie na wzmoczenie produkcji **dobrego i zdrowego mleka**.

Komitet Wykonawczy Tygodnia Propagandowego P. N. L.

(—) T. Szpotański - Prezes, (—) Prof. Dr. J. Rostański - V.-Prezes, (—) Prof. Dr. G. Szulc - V.-Prezes, (—) Prof. Dr. L. Wł. Biegeleisen - V.-Prezes, (—) Dr. Cz. Bobrowski - Przewodniczący Sekcji Produkcji, (—) E. Kiewnarska - Przewodniczący Sekcji Prasowo-Propagand., (—) Inż. G. Lichtenstein - Przewodniczący Sekcji Techniczno-Propagand., (—) Insp. Dr. M. Łącki - Przewodniczący Sekcji Higjeny, (—) Prezes E. Wencel - Przew. Sekcji Przem. i Handlu Mlecz., (—) Nacz. O. Zan - Przewodn. Sekcji Finansowej, (—) Inż. agr. J. T. Gawlikowski - Sekretarz Generalny Komitetu.

Jak zwiększyć zyski detalisty?

Stwierdzić naogół należy, iż, mimo doniosłości funkcji handlu detalicznego, niewiele dotychczas na świecie poczyniono wysiłków ku **ulepszeniu metod prowadzenia przedsiębiorstwa, stosowanych przez kupców-detalistów**. W Stanach Zjednoczonych dokonano badań nad eksploatacją wielkich przedsiębiorstw sprzedaży detalicznej, a w szczególności wielkich magazynów i firm z licznymi filjami (chain stores); badania te zostały niedawno, z okazji studjów nad zagadnieniem dystrybucji, skierowane ku kwestjom, interesującym samodzielnego detalistę. Oprócz tej próby, narazie fragmentarycznej, można jeszcze tylko przytoczyć Niemcy, jako kraj, gdzie dokonano systematycznego wysiłku w kierunku prowadzenia badań w tej dziedzinie. Inicjatywę badań nad funkcjonowaniem przedsiębiorstw handlowych detalicznych zawdzięczamy instytucji p. n. „Forschungsstelle für den Handel beim Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit (R.K.W.)”, która od kilku lat opracowuje statystyki miesięczne, dotyczące **różnych kosztów i obrotów znacznej liczby kupców, należących do kilku ważniejszych branż handlu detalicznego**. Powyższe wydawnictwo statystyczne okazało się pożytecznym dla tych detalistów niemieckich, którzy przy niem współpracują i wykorzystują jego pomysły.

Międzynarodowe Biuro dla Badań nad Zagadnieniem Dystrybucji, pragnąc przyczynić się przy pomocy praktycznych prac do udoskonalenia metod rozprowadzania towarów w poszczególnych krajach, uznało, iż jednym z jego pierwszych zadań winno być wykazanie **wielkich korzyści, płynących dla detalistów z rozporządzania statystyką, umożliwiającą im wyliczenie kosztów eksploatacyjnych i obrotu ich przedsiębiorstw**. W tym celu Międzynarodowa Izba Handlowa wydała w językach francuskim, angielskim

i niemieckim broszurę, która z ramienia Międzynarodowego Biura dla Badań nad Zagadnieniem Dystrybucji opracowana została przez prezesa Komitetu Technicznego tegoż Biura, Otto D. Scheffera, dyrektora Niemieckiego Instytutu dla Badań Ekonomicznych (Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit). Broszura ta została przełożona na język polski p. t. **„Sposób zwiększenia zysków detalisty”** przez Polski Komitet Narodowy M.I.H.

Jak wynika z treści powyższej broszury, praca, polegająca na porównywaniu dostarczonych cyfr i na podawaniu ich publiczności pod najpraktyczniejszą i najpożyteczniejszą postacią, niewiele przedstawia trudności. Detalista, który bierze udział w pracach instytucji, opracowującej miesięczne zestawienia statystyczne handlu detalicznego niemieckiego, przesyła jej regularnie swe własne rachunki, wzajemian za co otrzymuje w formie miesięcznego biuletynu informacje, pochodzące od wszystkich firm handlowych, podobnych do jego firmy. Cała ta praca dokonywana jest w sposób zupełnie bezimienny, żaden kupiec nie zna pochodzenia informacji, zakomunikowanych mu przez Biuro, i w żadnym wypadku nie może on rozpoznać, czy chodzi o to, czy też inne przedsiębiorstwo. Troskę o bezimiennność posunięto aż do utworzenia systemu klucza szyfrowego, skutkiem czego urzędnik, odpowiedzialny za zestawianie tych danych, nie zna tożsamości tych, którzy przesłali informacje statystyczne. Poza tem R.K.W. zapewnia współpracownikom Biuletynu regularność informacji, ich prawdziwość, dokładność naukową i zupełną tajemnicę. Z drugiej strony zaś statystyki opracowane są w ten sposób, ażeby dostarczyć istotnie danych porównawczych.

Aby umożliwić detalistom posiadanie dokładnych wiadomości o sytuacji ogólnej, Biuletyn ogłasza mia-

nowicie co miesiąc **zestawienie porównawcze**, obrazujące sumę ogólną sprzedaży netto, dokonanych w ciągu ostatniego miesiąca i tego samego miesiąca roku ubiegłego. Porównanie tych danych wykazuje samodzielnemu detaliście, **czy udało mu się poprawić wydajność przedsiębiorstwa**, a o ile tak, to czy należy zawdzięczać tę poprawę własnym wysiłkom, czy też idzie ona poprostu za ogólną tendencją handlu, rysującą się w okresie sprawozdawczym. Analogicznie, o ile detalista stwierdza **spadek obrotów**, może natychmiast zbadać, czy jest on mniejszy lub znaczniejszy od spadku, objawiającego się w danych, dotyczących innych detalistów tej samej branży handlowej. Biuletyn miesięczny wykazuje również **przynajmniej, której przypisać należy spadek transakcyjnej sprzedaży netto**. Innym bardzo interesującym szczegółem jest porównanie rzeczywistej liczby transakcji sprzedażnych, dokonanych tego samego miesiąca roku ubiegłego.

Detalista, o ile nie chce ponieść strat na towary, którego nie będzie mógł zbyć, winien uczynić próbę **przystosowania swych zapasów do popytu** i to tak co do jakości towarów sprzedawanych, jak i co do ilości towarów, zawartych w paczkach naprzód przygotowanych. I w tym wypadku raz jeszcze Biuletyn miesięczny jest mu pomocą, ogłaszając co miesiąc dane, ilustrujące **przeciętną wartość każdego zakupu, dokonanego przez konsumenta** i umożliwiając detaliście wcześniejsze wyliczenie w sposób dość dokładny towarów, których prawdopodobnie będzie potrzebował.

Od czasu do czasu Biuletyn ogłasza dane wykazujące **szybkość, z jaką zapasy towarów są odnawiane w poszczególnych gałęziach handlu**. Jest to kwestja nader ważna, zapasy bowiem w nadmiernej ilości pozostają w magazynie długo, zanim zostają sprzedane. Przy zmniejszeniu danego czasokresu **zysk detalisty wzrasta automatycznie**, albowiem przy powolnym ruchu towarów zarobki netto spadają o wiele znacznie, aniżeli naogół możnaby przypuszczać. Szybkość odnawiania zapasów może wzrosnąć dzięki ścisłej kontroli towarów, znajdujących się w magazynie, informację zaś, dostarczane przez Biuletyn, a dotyczące doświadczeń, poczynionych przez innych detalistów branży, mogą być niesłychanie pożyteczne w tym względzie. Oddać to może specjalne duże usługi zwłaszcza w okresie spadku cen.

Biuletyn zawiera również opracowaną na podstawie nadsyłanych danych, tablicę, ilustrującą **sprzedaż netto, jaka przypada na jednego pracownika w handlu detalicznym** każdej branży z osobna. O ile pierwszy lepszy sklepikarz podzieli sumę ogólną sprzedaży netto za dany rok przez ilość osób, zatrudnionych w swym sklepie, otrzyma mniej więcej cyfrę wskazaną dla interesującej do branży tej tablicy.

Z powyższem łączy się również **zagadnienie liczby subjektów, którą korzystnie jest zatrudnić**. Pracodawca, chcący zaangażować nowego subjekta, będzie mógł na podstawie Biuletynu miesięcznego sprawdzić, czy przypadająca na jednego subjekta suma, osiągnięta ze sprzedaży, jest wyższa, czy też niższa od średniej innych firm handlowych jego branży. Suma ta, uzupełniona przez wskazanie średniej ilości sprzedawców (cyfra, również regularnie publikowana przez Biuletyn), stanowi drogocenną wskazówkę, jeśli chodzi o zagadnienie ilości sprzedawców, których oplaca się zatrudnić w sklepach, należących

do poszczególnych kategorii. Kwestja ta jest specjalnie doniosła i stwierdzić naogół można, że jest rzeczą niemożliwą, ażeby jeden sprzedawca obsłużył w sposób zadawalający o wiele więcej klientów, aniżeli wskazują na to liczby, ustalone w omawianych tablicach dla poszczególnych gałęzi handlu. Z tej też przyczyny wskazane jest z reguły **zwiększenie liczby pracowników** dla właściciela sklepu, którego cyfra sprzedaży, przypadająca na jednego sprzedawcę, byłaby znacznie wyższa od średniej, wskazanej w tej tablicy, natomiast, o ile cyfra, oznaczająca liczbę klientów, obsłużonych przez jednego subjekta, pozostaje niższą od średniej, wtedy w interesie kupca leży reorganizacja przedsiębiorstwa na mniejszą skalę.

Jeżeli chodzi wreszcie o **kontrolę celowości kosztów handlowych**, Biuletyn podaje do wiadomości co miesiąc statystyki, wykazujące, jaka część ceny, zapłaconej przez konsumenta, czyli jaki procent sprzedaży ogólnej, wydają przeciętnie kupcy poszczególnych gałęzi handlowych na płace, komorne, reklamę, oświetlenie, opał, świadczenia, podatki i procenty od włożonego kapitału. Dokładne zbadanie tych cyfr stanowić będzie dla detalisty ceną wskazówkę, która pozwoli na **lepsze skierowanie wysiłków zmniejszenia kosztów eksploatacyjnych**. Dodać tu należy, iż światowy kryzys ekonomiczny zmusił kupców do uczynienia w ciągu ostatnich czasów znacznego wysiłku dla zredukowania w miarę możliwości kosztów handlowych, przytem w wielu wypadkach Biuletyn przyniósł im w tym względzie prawdziwą pomoc. Przytoczyć wystarczy jeden przykład: aptekarze berlińscy, którzy brali udział w zestawieniach miesięcznych kosztów eksploatacyjnych, zorganizowanych przez R.K.W., już od 1932 r. mogli **zmniejszyć swe koszty o 4 proc. więcej, aniżeli niebiorący udziału w tych zestawieniach**.

Setki, a nawet tysiące detalistów niemieckich uznało już korzyści, które mogą osiągnąć, uczestnicząc w miesięcznych zestawieniach swych danych statystycznych z danymi innych kupców i od chwili wprowadzenia w życie tego systemu pracy, rozpoczętego przez kilku detalistów-sukienników, liczba firm i towarzystw handlowych, które w nim uczestniczą, wzrastała stale z zadziwiającą szybkością. W chwili obecnej nie można już zliczyć magazynów wszelkich rozmiarów, należących do najróżnorodniejszych kategorii handlowych, które przesyłają regularnie swe dane do R.K.W. Współpraca ta nie pociąga za sobą znacznych kosztów, gdyż R.K.W. żąda najwyżej RM. 1.— miesięcznie od każdego kupca, i suma ta jest często uiszczana przez stowarzyszenie handlowe, do którego detalista należy.

Zorganizowanie aparatu, który — ewent. w ramach prac Polskiego Komitetu Narodowego M.I.H. — zająłby się w sposób wyżej opisany **przeprowadzeniem prac statystycznych oraz publicystycznych na terenie naszego kraju**, należałoby uważać za wskazane i celowe. Podobne publikowanie przeciętnych norm orientacyjnych, ustalanych dla poszczególnych gałęzi handlu na podstawie danych nadsyłanych przez zainteresowane sfery, mogłoby w pewnej mierze przyczynić się **do usprawnienia metod naszego handlu detalicznego**. Należy jednak obawiać się, iż — w przeciwieństwie do Ameryki i Niemiec — wprowadzenie w obecnej chwili podobnej instytucji statystycznej u nas mogłoby w praktyce naogół nie spotkać się z należytem zrozumieniem sprawy i temsamem okazać się

przedwczesnem, a to z uwagi na słabe uświadomienie fachowe i niski poziom naukowy kierowników prze-ważającej części naszych przedsiębiorstw handlu detalicznego. Toteż przeszczepienie powyższej instytucji na nasz nieprzygotowany jeszcze teren winien

niewątpliwie poprzedzać okres intensywnego popu-laryzowania samej idei oraz planowej i systematycznej propagandy drogą artykułów w pismach zawodo-wych, odczytów, plakatów, bezpłatnych broszur, a nawet może premij i t. p. S. P.

Badanie rynku

Naczelne zadanie kupca i przemysłowca

„Liga Pracy” wypuściła na rynek księgarski nową pracę p. t. „Uwagi o badaniu rynku zbytu”, napisaną przez inż. Benedykta Nawrockiego i z przedmową prof. Edwarda Lipińskiego, dyr. Instytutu Badania Kon-junktur gospodarczych i cen.

Prof. Lipiński w przedmowie tej tak m. in. pisze:

Działalność gospodarcza, o ile nie jest pracą tech-niczną, opiera się na nieustannem przewidywaniu. Proces przewidywania bywa najczęściej nieświadomiony i nie-racjonalizowany, tradycyjny i zautomatyzowany. Tem niemniej nawet najdrobniejsze posunięcie lub decyzja wymaga nietylko ddiagnozy, lecz i prognozy. Badanie rynku jest podslawą racjonalizacji sprzedaży wyprodukowanego dobra. Badanie rynku dzielimy na obserwację rynku w czasie oraz na analizę—w przestrzeni. Jak zmie-niają się warunki sprzedaży zależnie od zmian w charak-terze popytu, konjunktury i t. p., jakie są wogóle możli-wości sprzedaży określonej liczby przedmiotów, jak moż-liwości sprzedaży rozkładają się na poszczególne geo-graficzne odcinki (rejonowanie rynku) — oto są główne problemy badania rynku.

Postęp techniki racjonalizuje techniczny proces pro-dukcji dóbr. Niewątpliwie racjonalizacja techniki jest łatwiejsza, niż racjonalizacja kierownictwa, a w szczegól-ności racjonalizacja sprzedaży, ponieważ w pierwszej tkwi nieporównanie więcej procesów niekoniecznych. Kupuj-ący i sprzedający nie są maszynami, które mogłyby funkcjonować w sposób doskonały, dlatego badanie rynku posiada większe możliwości rozwoju. Możliwości te je-dnak są dostatecznie duże, aby opłacało się wykorzystać je całkowicie.

Prof. Lipiński zalicza pracę inż. Nawrockiego do pierwszej w literaturze polskiej próby ujęcia tak ważnego zagadnienia, jakim jest badanie rynku.

Niewątpliwie, sfery przemysłowe i kupieckie w szer-szej mierze zainteresują się pracą inż. Nawrockiego, że poświęcił się tak ważnemu zagadnieniu, jakim jest ba-danie rynku.

Reklama musi kosztować...

W Stanach Zjednoczonych starano się ustalić listę przedsiębiorstw które w r. 1933 najwięcej przeznaczyły pieniędzy na cele reklamowe.

Według zebranych danych — trzy pierwsze miejsca zajmują tu fabrykanci tytoniu, z których jeden zdołał wydać na cele reklamowe przeszło 34 000 000 dolarów, inny 42.500 000 dolarów, trzeci wreszcie 12.000 000 dolarów. W wyliczeniu tem znajdujemy firmę doskonale w Europie znaną General Motors, której budżet reklamowy w r. 1933 wynosił 26.000.000 dolarów.

Na liście przedsiębiorstw, przeznaczających na cele reklamy rocznie ponad 8.000.000 dolarów znajdują się m. in. Chrysler i Ford oraz Colgate Palmolive.

Na półce księgarskiej

Dr. Basseches Juljusz: Księgi handlowe i bilans na podstawie obowiązujących przepi-sów prawnych i podatkowych z przedmową prof. U. J. K. D-ra Maurycego Allerhanda. Księ-garnia „Ewer”, Lwów, 1934.

Nowy kodeks handlowy, obowiązujący od 1. lipca 1934 r. rozszerzył znacznie zakres kupców, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych. Jednakże przepisy o księgowości nie mieszczą się tylko w kodeksie han-dlowym, lecz rozsypane są w całym szeregu rozmaitych ustaw, w szczególności zaś podatkowych, tak, iż zorjen-towanie się w tym materiale przysparza znacznych trud-ności zawodowemu prawnikowi, a tembardziej księgo-wemu.

Dr. Juljusz Basseches, który jako adwokat i biegły sądowy w zakresie księgowości najlepiej predystynowany był do tej pracy, podjął się wydania całokształtu prze-pisów prawnych i z pracy tej znakomicie się wywiązał.

Całość podzielił na 6 zasadniczych grup, omawiają-cych księgowość: 1) kupiecką, 2) spółki jawnej, 3) spółki z ogr. odp. 4) spółki akcyjnej, 5) spółdzielni, oraz 6) ban-kową. Przy każdym dziale omawia ponadto przepisy pod-atkowe w związku z danym działem, oraz podaje orzecz-nictwo Sądu Najwyższego oraz Najwyższego Trybunału

---

Konkurs na znak ochronny

W związku z uchwaloną przez Sejm Ustawą „O ozna-czaniu Wyrobów Wytwórczości Polskiej”, rozpisany zo-stanie niebawem konkurs na znak ochronny wyrobów produkcji polskiej.

Warto nadmienić, że znakowanie wyrobów krajowych, przeprowadzone zostało już oddawna w szeregu krajów, jak np. w Anglii, Danji, Finlandji, Austrji, Holandji, Norwegji i na Węgrzech. Oznaczanie wyrobów produkcji krajowej, jako najbardziej realna propaganda wytwór-czości własnej, stosowana jest wszędzie w państwach tych z jaknajlepszymi wynikami.

Wejście w życie ustawy o oznaczaniu wyrobów pol-skich stać się powinno nowym etapem w rozwoju akcji popierania własnej wytwórczości. Aby jednak znakowa-nie osiągnęło swoje cele społeczne i gospodarcze, wy-tworzyć należy w szerokich rzeszach konsumentów pol-skich nastrój sprzyjający zwiększeniu zbytu wyrobów oznaczonych znakiem ochronnym produkcji polskiej.

Administracyjnego, jak również okólniki ministerstwa skarbu.

Odrębnie omawia autor przepisy „O zasadach sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych” oraz „O tymczasowym stosowaniu wyjątkowych zasad bilansowania”. Specjalne rozdziały poświę-

cone są przepisom o księgowości, zawartym w ordynacji podatkowej (wchodzącej w życie z dniem 1. października 1934 r.), oraz w ustawie o państwowym podatku przemysłowym.

Estetyczna forma wydania uzupełnia całość, stwarzając podręcznik niezbędny dla każdego kupca i księgowego.

PRAWO-PODATKI

USTAWODAWSTWO
ORZECZNICTWO

KALENDARZYK PODATKOWY

na m. wrzesień 1934 r.

Do dnia 15 września — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w sierpniu r. b. przez przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, prowadzące prawidłowe księgi handlowe.

Do dnia 15 września — II zaliczka kwartalna na podatek przemysłowy od obrotu za II kwartał 1934 r. przypadająca od pozostałych płatników podatku przemysłowego, niewymienionych w p. 1 za wyjątkiem płatników, opłacających zryczałtowany podatek przemysłowy od obrotu.

Do dnia 5 września — III rata skumulowanego podatku dochodowego od uposażeń służbowych, uzyskanych w r. 1933.

Podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę płatny jest wraz z podatkiem kryzysowym w terminie do dnia 7 po dokonaniu potrąceń.

Ponadto płatne są w wrześniu r. bież. zaległości, odroczone lub rozłożone na raty, z terminem płatności w wrześniu r. b., tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w tym miesiącu.

Niebezpieczny eksperyment

Likwidacja sędziów handlowych przyniesie szkody życiu gospodarczemu

Z miarodajnych kół kupieckich otrzymujemy poniższe uwagi. Red.

Według projektu komisji Kodyfikacyjnej o ogłoszeniu upadłości orzeka sąd okręgowy w zasadzie w wydziale handlowym, natomiast całe dalsze postępowanie toczy się w wydziale cywilnym.

Obowiązujący kodeks postępowania cywilnego stanowi, że właściwość wydziału handlowego obejmuje między innymi wszystkie sprawy z czynności mających charakter handlowy dla obu stron. W postępowaniu upadłościowym stanowisko analogiczne do stron w procesie cywilnym zajmują z jednej strony wierzyciele, z drugiej zaś upadły.

Upadły jest kupcem, bo tylko kupcowi może być ogłoszona upadłość, całe postępowanie jest z natury rzeczy wykwitem stosunków handlowych i pretensje wszystkich a w każdym bądź razie przytłaczającej większości wierzycieli z tych stosunków się wywodzą. Punktem wyjścia systemu prawa upadłościowego jest koncepcja upadłości handlowej i to nadaje specyficzne piętno całemu postępowaniu.

Z litery i ducha kodeksu postępowania cywilnego niedwuznacznie wypływa tendencja do skupienia w wydziale handlowym wszystkich spraw o charakterze handlowym, należało się tedy spodziewać, że twórcy kodyfikacji prawa upadłościowego nie zechcą w projekcie swym odstąpić od tej zasady, zwłaszcza, że za odchyleniem tem nie przemawiają żadne okoliczności.

Za koncentracją spraw upadłościowych w jednym wydziale przemawia względ, że w ten sposób po-

wstawałyby dogodne warunki do wytworzenia jednolitej praktyki sądowej i ustalenia trwałych wytycznych judykatury w dziedzinie prawa upadłościowego. Jest to rzeczą tembardziej ważną, że przecież sprawy upadłościowe doniosłością swą przerastają przeciętne spory prywatne, gdyż stawką jest tu z reguły byt przedsiębiorstwa.

Udział sędziów handlowych w pracach wydziału handlowego, dzięki ich znajomości życia handlowego, ułatwia sądowi orzekającemu w tym wydziale życiowo słuszne podejście do spraw przezeń rozpoznawanych i daje rękojmię, iż w działalności swej uniknie zasklepienia się w akademickim doktrynerstwie.

Projekt stanowi, iż w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd wyznaczy syndyka. Rola wydziału handlowego ogranicza się do powzięcia tego postanowienia, a dalsze postępowanie toczy się już w wydziale cywilnym i ten wydział deleguje sędziego do upadłości. Sędzia, delegowany w świetle projektu, ma znacznie szersze prerogatywy od sędziego komisarza w ujęciu kod. handl. Napoleona.

Delegacją może być obarczony tylko sędzia wchodzący w skład wydziału, w którym postępowanie się toczy, a więc wydziału cywilnego, z tym tylko wyjątkiem, że pełnienie czynności sędziego upadłości może być zlecone sądowi grodzkiemu miejsca siedziby przedsiębiorstwa upadłego, miejsca jego zamieszkania, lub miejsca położenia jego majątku. Przeniesienie postępowania do wydziału cywilnego, w którym zasiadają tylko sędziowie zawodowi, samo przez się

przesądza negatywnie kwestję piastowania przez sędziów handlowych funkcji sędziów delegowanych do upadłości.

Należy przytem zaznaczyć, że nawet w razie uznania dopuszczalności delegowania do upadłości sędziów z poza wydziału, w którym toczy się sprawa, najbardziej nawet liberalna interpretacja zmierzająca do dopuszczania sędziów handlowych do tych funkcji, pod rządem ustawy w brzmieniu projektu byłaby całkowicie pozbawiona prawnego uzasadnienia.

Z organizacji naszego sądownictwa wynika, że sprawowanie czynności wchodzących w zakres wymiaru sprawiedliwości z reguły należy do sędziów zawodowych. Zawsze, gdy ustawa mówi o sędziach, należy przez to rozumieć sędziów zawodowych.

Dopuszczenie czynników obywatelskich do współdziałania w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości opiera się na przepisach o charakterze szczególnym i przeto niedopuszczalna jest tu wykładnia rozszerzająca. Sędziowie handlowi mogą sprawować tylko te czynności, które przez ustawę *expressis verbis* zo-

stały im powierzone i nie można imputować im dalej idących prerogatyw.

Tak tedy, gdyby ustawa upadłościowa ostała się w brzmieniu projektu komisji Kodyfikacyjnej,

kwestja wyłączenia sędziów handlowych z udziału w postępowaniu upadłościowym

nie nasuwałyby żadnych wątpliwości.

Pomijając same przez się doniosłe ujemne konsekwencje pozbawienia zarządu masy fachowego kierownictwa sędziów handlowych, którzy przecież rekrutują się z pośród najwybitniejszych przedstawicieli kół gospodarczych, godzi się zwrócić uwagę na jeszcze jedną okoliczność.

Jest rzeczą notoryczną, że **wskutek zbyt małej ilości etatów sędziowskich, sędziowie są przeciążeni pracą nad miarę i nie mogliby fizycznie podołać nawałowi dodatkowej pracy w zarządach mas upadłości, która dotychczas była rozłożona na kilkudziesięciu sędziów handlowych i w ten sposób cała ich działalność z konieczności stałaby się iluzoryczną.**

Przestępstwa podatkowe

w nowej ordynacji podatkowej

Uchylenie się od powinności podatkowej.

„Kto w zamiarze uchylenia od ustawowej powinności podatkowej siebie lub osoby zastępowanej w zeznaniu do podatku lub w załącznikach do zeznania, albo w oświadczeniu, wyjaśnieniu lub jakimkolwiek zgłoszeniu, albo też w odwołaniu lub w jakimkolwiek zgłoszeniu, złożonym w związku z odwołaniem — świadomie podaje lub potwierdza nieprawdziwe okoliczności, albo świadomie zataja cokolwiek, gdy działanie takie lub zaniechanie przyczynia się do udaremnienia wymiaru, bądź do uszczuplenia należnego podatku. podlega, o ile za czyn ten nie grozi kara surowsza w myśl kodeksu karnego,

karze grzywny w wysokości od 1 do 25-krotnej kwoty uszczuplonego podatku lub narażonego na uszczuplenie podatku

lub karze aresztu do sześciu miesięcy albo obu tym karom łącznie.“ (§ 1 art. 179.)

Wymierzenie kary nie zwalnia od obowiązku zapłacenia należnego podatku.“ (§ 2 art. 179.)

Nieuczciwe księgi handlowe.

„Kto świadomie prowadzi nierzetelne księgi handlowe lub gospodarcze, o ile za czyn ten nie grozi kara surowsza w myśl innej ustawy — podlega karze grzywny w wysokości od 1 do 25-krotnej kwoty uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie podatku

lub aresztu do sześciu miesięcy albo obu tym karom łącznie.“ (Art. 180.)

Prowadzenie przedsiębiorstwa bez patentu.

„Kto prowadzi przedsiębiorstwo lub wykonywa zajęcie bez świadectwa przemysłowego — podlega karze grzywny od 1 do 25-krotnej kwoty, należnej za świadectwo.“ (§ 1 art. 181.)

Prowadzenie przedsiębiorstwa za niższym patentem.

„Kto prowadzi przedsiębiorstwo lub wykonywa zajęcie na podstawie świadectwa przemysłowego niższej ceny, niżby się ustawowo należała — podlega karze grzywny od 1 do 3-krotnej uszczuplonej kwoty, stanowiącej różnicę między ceną właściwą a ceną posiadanego świadectwa.“ (§ 2 art. 182.)

Prowadzenie składu bez karty rejestracyjnej.

„Kto utrzymuje skład bez karty rejestracyjnej — podlega karze grzywny od 1 do 3-krotnej kwoty, stanowiącej cenę właściwej karty rejestracyjnej.“ (§ 3 art. 182.)

„Wymierzenie kary grzywny nie zwalnia od obowiązku nabycia właściwego świadectwa przemysłowego lub karty rejestracyjnej.“ (§ 4 art. 182.)

Nieściągnięcie podatku od spożycia elektryczności.

„Kto, jako sprzedawca energii elektrycznej, świadomie w celu uchylenia od ustawowej powinności podatkowej osoby własnej lub osób trzecich nie pobiera podatku przy poborze swojej należności lub pobiera go w niedostatecznej wysokości — podlega karze grzywny w wysokości od 1 do 25-krotnej kwoty uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie podatku, niezależnie od obowiązku zapłaty należności podatkowej.“ (Art. 182.)

„Kto, będąc płatnikiem nadzwyczajnego podatku od niektórych zajęć zawodowych, uskutecznia nierzetelne zapisy do księgi przychodów i rozchodów — podlega karze grzywny w wysokości od 1 do 25-krotnej kwoty uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie podatku niezależnie od obowiązku zapłaty należności podatkowej.“ (Art. 183.)

Odmowa okazania ksiąg handlowych.

„Kto, prowadząc księgi handlowe lub gospodarcze, odmówił okazania ich — podlega karze grzywny do 3000 złotych.“ (Art. 184.)

„Kto nie dopuszcza do przeprowadzenia oględzin lokalnych lub lustracyj przedsiębiorstw osoby do tego uprawnionej, lub stawia przeszkody w wykonaniu tych czynności, podlega, o ile za czyn ten nie grozi kara surowsza według kodeksu karnego — karze grzywny do 200 złotych lub aresztu do trzech miesięcy, albo obu tym karom łącznie.” (Art. 185.)

Falszywe zeznanie świadka i biegłego.

„Kto, jako świadek lub biegły, w swem zeznaniu lub opinii, złożonym przed władzą skarbową lub w dochodzeniu karnem podatkowym, podał świadomie nieprawdziwe fakty, mogące spowodować nieprawidłowy wymiar podatku, utrudnić dochodzenie karne, bądź spowodować zmianę kwalifikacji czynu występnego — podlega karze grzywny do 5000 złotych lub aresztu do 6 miesięcy albo obu tym karom łącznie.” (Art. 186 § 1.)

„Złożenie fałszywego zeznania po zaprzysiężeniu pociąga dla sprawcy odpowiedzialność w myśl ogólnych przepisów kodeksu karnego.” (§ 2 art. 186.)

Zdrada tajemnic służbowych przez członka i biegłego Komisji Odwoławczej.

„Kto jako członek lub zastępca członka komisji odwoławczej lub jako biegły, ujawni stosunki mają-

kowe, zarobkowe, dochodowe lub gospodarcze płatnika, o których powziął wiadomość w związku i z powodu pełnienia swych funkcji — podlega karze grzywny do 1000 złotych.” (§ 1 art. 187.)

„Jeśli czyn ten zaszkodzić może kredytowi lub czci płatnika, albo jeżeli sprawca rozgłaszał wiadomości na publicznym zgromadzeniu lub w druku — podlega karze grzywny do 5000 złotych lub aresztu do 6 miesięcy, albo obu tym karom łącznie.” (§ 2 art. 187.)

Tej samej karze podlega ten, kto ujawni okoliczności, wymienione w § 1, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej dla siebie lub innej osoby. (§ 3 art. 187.)

Urzednicy skarbowi oraz osoby, które przestały być urzędnikami, winni powyższych czynów, podlegają tym samym karom niezależnie od odpowiedzialności dyscyplinarnej.” (Art. 187 § 4.)

Niewykonanie zarządzeń władzy skarbowej.

„Kto nie uczyni zadość w wyznaczonym terminie bez dostatecznego usprawiedliwienia wezwaniu, poleceniu lub żądaniu władzy skarbowej albo nakazowi, wynikającemu bezpośrednio z przepisów ordynacji podatkowej lub innych ustaw podatkowych — podlega karze pieniężnej do 500 złotych.” (Art. 188.)

Opłaty stemplowe od weksli

(Wykładnia ustawy o opłatach stemplowych, ustalonych przez Min. Skarbu do art. 122, 123 i 125 ustawy o opłatach stemplowych, ogłoszonej w Dz. U. Min. Skarbu, Nr. 13, z dnia 11. V. rb., poz. 170)

I. W przypadku konkretnym został za granicą wystawiony i tamże akceptowany weksel, nie posiadający cech, któreby go na mocy art. 122 c. s. zwalniały od opłaty stemplowej, który więc podlegał opłacie stemplowej na rzecz Polski. Według treści weksłu trasatem jest osoba prawna, mająca siedzibę w Polsce, a przedstawiciel tej osoby w czasie pobytu za granicą podpisał weksel w charakterze akceptanta (przez wymienienie firmy owej osoby prawnej oraz umieszczenie podpisu przedstawiciela). Zapłata sumy wekslowej nastąpiła w ten sposób, że wymieniona osoba prawna przesała należność za granicę, a mianowicie osobie zamieszkałej za granicą, która w dniu płatności weksłu była jego posiadaczem. Wreszcie posiadacz weksłu przesał go trasatowi (akceptantowi).

Najwyższy Trybunał Administracyjny ustalił wyrokiem z dnia 28 marca 1934 r. L. Rej. 8770/30, że w kwestji należności opłaty stemplowej od weksłu wyżej określonego nie ma znaczenia okoliczność, iż weksel przez cały czas od chwili wystawienia do chwili zapłaty sumy wekslowej znajdował się za granicą. Kwestja bowiem należności opłaty stemplowej jest uregulowana w art. 122 u. c. s., gdy natomiast art. 123 określa jedynie termin uiszczenia. Terminem uiszczenia był w opisanym wyżej przypadku konkret-

nym okres 1 tygodnia od dnia otrzymania weksłu przez osobę obowiązana do uiszczenia opłaty, a taką jest w myśl art. 125 u. c. s., akceptant, jako jeden z dłużników wekslowych.

II. Ministerstwo Skarbu dodaje, że zasadę, podaną pod I., należy stosować również wówczas, gdy zagraniczny posiadacz weksłu zwraca go po uiszczeniu sumy wekslowej nie akceptantowi, ale innej osobie, która na zlecenie akceptanta przesała sumę wekslową za granicę posiadaczowi weksłu. W tym przypadku bowiem osoba, która przesała pieniądze za granicę, działała w charakterze pełnomocnika, a wszelkie okoliczności, uzasadniające należność opłaty lub jej płatność, a wiążące się z pełnomocnikiem, w przypadku niniejszym okolicznością taką jest otrzymanie weksłu, mają znaczenie takie same, jakieby miały dane okoliczności faktyczne, gdyby zaszły co do mocodawcy (L. D. V. 15655/5/34).

Opłaty od podań w sprawach skarbowych

Organizacje kupieckie zwróciły się do poszczególnych izb przem.-handlowych o podjęcie starań o obniżenie opłat od podań, wnoszonych w sprawach skarbowych. Na uzasadnienie swej prośby organizacje wskazują, iż opłata stemplowa od podań jest nieelastyczna jako niezależna zasadniczo od wyso-

Popierajcie wyroby Krajowe!

kości sumy ani też od okoliczności, skłaniającej do złożenia podania.

Wobec okoliczności, iż unormowanie tej sprawy staje się aktualne ponadto w związku z wejściem w życie przepisów nowej ordynacji, Izba przem.-handlowa w Łodzi zwróciła się do organizacji jej okręgu o zgłoszenie ewent. wniosków w poruszanej sprawie.

Ułatwienie warunków rozwojowych handlu bawełną

W wyniku przeprowadzonej ankiety, dla której rozpatrzenia Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi zwołała specjalną konferencję przy współudziale importerów i przetwórców bawełny, Izba wystąpiła do Ministerstwa Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z szczegółowo umotywowanym przedstawieniem, w którym wyszczególniła warunki, jakie umożliwić mogą u nas rozwój handlu bawełną na własny rachunek. Izba wskazała w szczególności, iż rozporządzenie, ogłoszone w Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 19 z r. 1933, a wydane stosownie do zapowiedzi zawartej w ustępie końcowym pkt. 5 art. 5 ustawy o podatku przemysłowym (tekst jednolity ogłoszony w obwieszczeniu Ministra Skarbu z 27. I. 1932 — Dz. U. R. P. Nr. 17), przyczyniło się do wydatniejszego zasilenia krajowych konsygnacyjnych składów bawełny,

Równocześnie Izba wskazała na potrzebę określenia, jakie podania, kierowane do władz skarbowych, winny być wogóle wolne od opłaty stempłowej celem ułatwienia płatnikowi warunków obrony i współudziału z władzami skarbowymi jako środka zabezpieczającego realność wymiarów.

utrzymywanych na rachunek zagranicznych załodźców przez zastępujące ich firmy agenturowe i komisowe. Wspomniane rozporządzenie nie posunęło jednak naprzód sprawy handlu importowego bawełną na własny rachunek, niewątpliwie zaś brak jego stanowi dotkliwą lukę naszej aparatury handlowej, co w dziedzinie obsługi rynku krajowego w dalszym ciągu zapewnia uprzywilejowaną pozycję firmom zagranicznym.

W związku z powyższym Izba sprecyzowała postulaty, jakie następują w sprawie ulg, których przyznanie w zakresie podatku przemysłowego i opłat stempłowych zezwoliłoby na powstanie w Polsce firm, na własny rachunek trudniących się importem i sprzedażą bawełny.

RYNKI

Doniesienia specjalnej służby informacyjnej

Od własnych korespondentów „Głosu Kupiectwa”

Rynek włókienniczy Łodzi

Na rynku włókienniczym Łodzi pierwsza połowa miesiąca sierpnia nie przyniosła jeszcze oznak wydatnego ożywienia w związku z sezonem jesienno-zimowym — natomiast zupełnie odmiennie przedstawiała się sytuacja w drugiej połowie sierpnia. W tym bowiem okresie nastąpiło znaczne ożywienie

w handlu i to zarówno w branży towarów bawełnianych, jak i wełnianych, tak, że obecnie sezon jesienno-zimowy uważać należy jako zapowiadający się pomyślnie. Do raptownego ożywienia się na rynku przyczyniło się znaczne opóźnienie sezonu, spowodowane lipcową klęską powodzi w województwach południowych, zupełny prawie brak towarów u odbiorców prowincjonalnych, oraz przypuszczalna krótkotrwałość sezonu w handlu hurtowym ze względu na wczesne w bieżącym roku święta żydowskie.

Jeśli chodzi o poszczególne gałęzie handlu, to w branży wełnianej, a w szczególności w branży materiałów damskich sezon znajduje się w pełni. Ceny wykazują ostatnio poziom niezmienny, jednakże niższy od cen zeszłorocznych. Zniżka ta wynosi około 5 procent, a spowodowana jest obniżką cen przędzy czesankowej. Warunki sprzedaży przedstawiają się bez większych zmian, a kredyty weksłowe udzielane są na terminy do 120 dni. Ze względu

W. S. H. w Krakowie

Wpisy na Wyższe Studium Handlowe w Krakowie na kierunek ogólno-handlowy, towaroznawczo-eksportowy, gospodarki samorządowej, pedagogiczny (rachunkowości handlowej i towaroznawczo-geograficzny), orjentalny i skarbowo-celny rozpoczną się 3 września 1934 r.

Do wpisu w charakterze studenta przedłożyć należy świadectwo szkoły średniej ogólno-kształcącej, dowód uregulowania stosunku do służby wojskowej oraz 3 nieakleżone fotografie.

Program przez Sekretariat.

na ograniczenie rozmiarów produkcji przedsezonowej daje się odczuwać brak pewnych wyższych gatunków damskich towarów paltotowych i na suknie.

Również i w branży manufaktury bawełnianej normalny ruch sezonowy trwa od połowy sierpnia. Ceny utrzymują się ostatnio na poziomie niezmiennym, a w porównaniu z cenami zeszłorocznymi

wykazują zniżkę w wysokości 2—3 procent. Transakcje wekslowe zawierane są na terminy do 90 dni. Wypłacalność odbiorców prowincjonalnych naogół zupełnie dobra wbrew obawom o wypłacalność odbiorców małopolskich w związku ze skutkami katastrofy powodzi. —

WYSTAWY i TARGI

Wystawa „Konopie, Len, Wełna”

W ramach Lwowskich Targów Wschodnich, od 1 do 16 września, urządzona będzie wystawa pod hasłem „Konopie, len, wełna.”

Specjalny nacisk położony zostanie ze względu na charakter województw południowo wschodnich, jako rejonu produkcji konopi, na produkcję i przetwórstwo tego surowca. (Wytwórczość konopi ziemi małopolskiej obejmuje połowę całej wytwórczości konopnej kraju).

W wystawie uwzględniona zostanie ponadto w szerokiej mierze produkcja lniarska, której rozwój, tak z uwagi na warunki przyrodnicze terenu, jak i stosunki ekonomiczne wsi

małopolskiej, jak wreszcie na siły obronne państwa zasługuje na poparcie państwa i całego społeczeństwa.

Wystawa — Targ „Konopie, len wełna” obejmuje prócz tego produkcję wełny oraz jedwabiu, dając w ten sposób obraz całokształtu produkcji włókienniczej na terenie Małopolski wschodniej. (Produkcja jedwabnicza Małopolski wschodniej obejmuje więcej niż $\frac{1}{4}$ część całej ilości hodowli prządek morowych w kraju).

Na wystawie lwowskiej reprezentowany będzie również bogaty dział małopolskiego przemysłu ludowego, odznaczającego się, jak wiadomo wysokimi walorami artystycznymi.

Międzynarodowe Targi w Pradze

Jesienne Międzynarodowe Targi w Pradze odbywać się będą od 2 do 9 września. W targach biorą udział firmy wszystkich gałęzi przemysłu czeskosłowackiego, wystawiających tu nowe modele oraz próbki swych wyrobów. Zwłaszcza będzie na targach reprezentowany przemysł szkła i porcelany, galanterji metalowej, elektrotechniczny, włókienniczy i itp.

Oprócz przemysłu czeskosłowackiego uczestniczą w targach liczne firmy zagraniczne.

Wjazd na wjazd do Czechosłowacji zastępuje legitymacja

targowa, potwierdzona przez poselstwo lub konsulata. Legitymację można nabyć w poselstwie Czechosłowackim w Warszawie, ul. Koszykowa 18, w konsulatach lub w przedstawicielstwie targów u p. Pawła Włodzimierza Hajka, Łódź, Piotrkowska 181.

Uczestnicy korzystają na podstawie legitymacji z 50% zniżek na przejazd na kolejach czeskosłowackich, jak również ze zniżek na kolejach polskich.

Sprawozdanie z Jarmarku Wełny w Poznaniu

odbytego w dniu 14 sierpnia 1934 r.

Zgłoszono 178 partij wynoszących 81.117 kg.
Z tego nadeszło 176 partij wynoszących 79.914 kg

z następujących województw:

Województwo	Poznańskie	71 partij
"	Pomorskie	45 "
"	Łódzkie	11 "
"	Warszawskie	18 "
"	Kieleckie	17 "
"	Lubelskie	4 "
"	Wołyńskie	2 "

województwo	Tarnopolskie	2 partij
"	Lwowskie	1 "
"	Białostockie	5 "

Wobec spadku cen do 40 procent na rynku światowym w handlu wełną tendencja na Jarmarku w Poznaniu była dla wełn pielęgnowanych utrzymana, dla wełn gorszych słabsza, a dla jagnięcych okazywano mniejsze zainteresowanie.

Naogół nadesłane partje były bardzo niejednolite. Należy sądzić, że susza i przez nią spowod-

wane zakurzenie wełn, brak paszy i wskutek tego złe odkarmianie owiec wpłynęło na znaczne pogorszenie wełn, co spowodowało obniżkę cen za niepielegnowane wełny.

Szereg dobrych partij zostało nie sprzedanych wskutek podania przez producentów zbyt wysokiego limitu.

Sprzedano 111 partij wynoszących 41.174 kg.

Dla orientacji podajemy przeciętne ceny osiągnięte za wełny dobre i za wełny zaniedbane:

	Dobre	Zaniedbane
AA	— 2,40 zł. za kg.	2,20 zł. za kg.
A	— 2,95 „	2,30 „
A jağn.	— 2,90 „	2,20 „
AB	— 3,— „	2,35 „
B	— 2,95 „	2,30 „
C1	— 2,90 „	2,50 „
C2	— 2,85 „	2,245 „
D	— 2,70 „	2,20 „
Wełny mieszane — 2,20 zł. za kg.		
karakuły — 2,25 „		

Zapotrzebowanie na wełnę jest nadal duże. Szereg odbiorców wyraziło chęć kupowania w najbliższym czasie pozostałych ze składnicy wełn z wolnej ręki.

Następny Jarmark odbędzie się we wtorek, dnia 23 października br.

International Textiles

jest czasopismem fachowem, które rozchodzi się po całym świecie w czterech językach i wskazuje na wszelkie inowacje w dziedzinie przemysłu włókienniczego i mody.

International Textiles

przez współpracę najlepszych fachowców podsuwa ideje dla rozwoju mody i jest niezbędnym jej przewodnikiem. Przemysłowcy, hurtownicy i detaliści, którzy poszukują rynków eksportowych, którzy się interesują światową produkcją w przemyśle włókienniczym i modą — czytają wychodzące 2 razy miesięcznie czasopismo

International Textiles

N. V. Pallas Uitg. Mij. N. Z. Voorburgwal
326—328, Amsterdam

„Buchalterja — bez buchaltera”

Przed kilku dniami wyszła z druku książka N. Maskilejsona p. t. „Buchalterja bez buchaltera”.

Książka ta wyróżniona została na ogólnokrajowym konkursie zorganizowanym przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Warszawie, a ze względu na niezwykle ciekawe i dostępne zobrazowanie zasad księgowości w formie dialogu prowadzonego między kupcem a rzeczoznawcą księgowości, oraz obfity materiał przykładowy — stanowi niezbędny poradnik dla prowadzących lub zaprowadzających księgi handlowe.

Czasopismo skarbowe

Ukazał się numer 7-my miesięcznika „Czasopisma Skarbowego” za miesiąc lipiec.

Miesięcznik ten poświęcony teorii i praktyce skarbowości, jest jedynym pismem omawiającym szczegółowo zagadnienie z dziedziny podatków bezpośrednich, opłat stemplowych (skarbowych), podatków pośrednich i monopolów oraz z dziedziny celnictwa. Miesięcznik obejmuje okólniki i zarządzenia władz skarbowych, zawierające ulgi dla płatników, jak również przepisy natury informacyjnej.

CENTRALNE TOWARZYSTWO POPIERANIA WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

WARSZAWA
KRAKOWSKIE
PRZEDMIEŚCIE 32
TELEFON 232-00

Biuro — sklep i jego wnętrze

Okres kryzysu wymaga natężonej akcji o zdobycie konsumenta. Walka o rynek toczy się jednak nie tylko w oparciu o jakość towaru, ale i o jego estetyczny wygląd, odpowiednie opakowanie, dekorację sklepu i t.d. Wszystko, co tworzy całość tych czynników propagandowych będzie zawarte w specjalnym dodatku „Głosu Kupiectwa” p. t.

Biuro - sklep i jego wnętrze

Będzie on poświęcony m. in. nast. działom:
Architektura wnętrz, meble biurowe, przybory do pisania, światło, opakowanie towaru, dekoracja wystaw, ogrzewanie lokali, mechanizacja pracy i t. d.
Dodatek ten będzie doskonałym propagatorem działów, związanych z biurem, sklepem i jego wnętrzem.

Prenumerata kwartalna wynosi z przesyłką pocztową w kraju 6 zł. zagranicą 1 dol.

Cena numeru pojedynczego: 1 zł. 50 gr.

Cennik ogłoszeń na żądanie w administracji.

Redakcja i administracja
Łódź, ul. Piotrkowska 73
tel. 224-35 i 101-70.

Przedstawicielstwa — Offices

BIALYSTOK — E. Rajzman, Kupiecka 33.

KRAKÓW — Stanisław Górski, Powiśle 12, tel. 10-60.

LWÓW — B. Habergritz, Kazimierzowska 17, tel. 6-45.

POZNAŃ — Jan Kozubski, Św. Wojciecha 16

WARSZAWA — Adw. Jerzy Koenigstein, Chmielna 43.

ATENY — Aleksander Śliziński, Chambre de Commerce Greco-Polonaise, Rue Solon.

BERLIN W. — Fr. Nesser, Kantstr. 150.

BRNO — M. Lipszyc, Na Ponarce 26.

GDANSK — Mark Weissman, Ankerschmiedegasse 10 b.

LIZBONA — Rita Silberman, Polska Izba Przemysłowo-Handlowa, Praça do Municipio Nr. 19.

LOZANNA — Jerzy Kweitman, Esc. du Grand Pont 3.

MANCHESTER — Aleksander Rosenbaum, 32 Jork-Street.

Korespondenci i informatorzy w większych miastach kraju i zagranicy.

Redaktor naczelny: MIECZYSLAW HERTZ
Redacteur en chef:

Redaktor: MIECZYSLAW KOŁTOŃSKI.
Redacteur:

Wydawca: Stowarzyszenie Kupców m. Łodzi.